

Nr 43.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående försäljning av ett område av kronoegendomen Starby kungsladugård i Östergötlands län; given Stockholms slott den 6 oktober 1939.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

A. Pehrsson-Bramstorp.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 6 oktober 1939.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, ENGBERG, SKÖLD, QUENSEL, FORSLUND, ERIKSSON, STRINDLUND.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Pehrsson-Bramstorp, anför:

Vid eldsvåda den 20 april 1939 å ekonomibyggnaderna till arrendelotten 1 A av kronoegendomen Starby kungsladugård i S:t Pers m. fl. socknar i Östergötlands län — vilken arrendelott för tiden intill den 14 mars 1955 är utarrenderad till K. G. Hedmark mot en arrendeavgift, som för närvarande utgår med dels 196 hektoliter vete, 560 hektoliter havre och 1,065 kilogram smör att lösas med penningar efter senast för länet fastställda pris enligt litt. A i markegångstaxan, dels därutöver 7,270 kronor — nedbrunno egendomens koladugård, sädeslada, uthus och magasin; av nämnda byggnader kvarstå efter branden endast ladugårdens kalkstensväggar och cementinred-

ning. Domänstyrelsen, som den 14 juni 1939 erhållit brandskadeersättning för de nedbrunna byggnaderna med tillhopa 52,270 kronor, har vidtagit åtgärder för uppförande av nya ekonomibyggnader till egendomen. Härvid har utsetts annan byggnadsplats än tomtområdet för den gamla ladugården.

I skrivelse den 12 september 1939 har domänstyrelsen underställt Kungl. Maj:ts prövning frågan om dispositionen av lämningarna efter ladugården jämte visst område av egendomen. Av handlingarna i ärendet jämte en av distriktslantmätaren S. Stånggren år 1910 över egendomen upprättad karta inhämtas följande.

Domänintendenten i länet har under förbehåll om vederbörligt godkännande träffat överenskommelse med Östgöta Lantmännens Centralförening u. p. a. om överlåtande å föreningen av ett område av egendomen om cirka 13,000 kvadratmeter jämte de därå befintliga lämningarna efter ladugården mot en köpeskilling av 13,000 kronor och under vissa villkor i övrigt; det till försäljning ifrågasatta området har å kartan utmärkts inom röda gränslinjer. Föreningen har såsom skäl för förvärvet angivit, att föreningen hade för avsikt att iordningställa lämningarna av ladugården till ett magasin för upplagring av konstgödselmedel för statens reservförrådsnämnds räkning.

Arrendatorn Hedmark har i avtal med domänstyrelsen den 7 och 12 september 1939 förklarat, att han icke hade något att erinra mot den ifrågasatta försäljningen samt att han vore villig avstå från nyttjanderätten till det till försäljning avsedda området under återstående arrendetiden, utan ersättning såvitt gällde resterna av den brunna ladugårdsbyggnaden jämte det område däromkring, som ej utgjordes av åker, och i övrigt mot erhållande av årlig ersättning av kronan, motsvarande å sådan del av området belöpande arrendeavgift.

Vederbörande lantmätare har förklarat, att såvitt han kunnat finna hinder icke mötte mot avstyckning av det till försäljning avsedda området.

Domänstyrelsen har tillstyrkt genomförande av försäljningen i anslutning till den mellan domänintendenten och Östgöta Lantmännens Centralförening u. p. a. träffade överenskommelsen. Området borde överlätas med tillträde omedelbart, varom föreningen hemställt hos styrelsen, och arrendatorn syntes böra för avståendet av nyttjanderätten till området under återstående delen av löpande arrendeperiod tillerkännas årlig gottgörelse av kronan, motsvarande den arrendeavgift, som finge anses belöpa å området med undantag för gårdsplanen, som han enligt eget medgivande borde avstå utan vederlag. Då försäljningen syntes ske för sådant ändamål, för vars tillgodoseende enligt gällande lag annan än kronan kan förpliktas att efter expropriation avstå mark, syntes Kungl. Maj:t vara oförhindrad förordna om avstående av marken i enlighet med bestämmelserna i cirkuläret den 17 mars 1939 (sv. förf.-saml. nr 102) angående avstående i vissa fall av mark från kronoegendomar eller upplåtande av nyttjanderätt eller servitutsrätt till sådan mark. Köpeskillingen borde med tillämpning härav bestämmas av tre gode män, utsedda en av länsstyrelsen i länet, en av föreningen och en av domaren i orten.

Mot den ifrågasatta försäljningen har jag intet att erinra. Då emellertid *Departements-
chefen.* frågan om försäljningens genomförande synes böra underställas riksdagen, finner jag icke påkallat att det av domänstyrelsen föreslagna förfaringsättet för köpeskillingens bestämmande vidtages. Jag vill i stället tillstyrka att försäljningen sker mot den preliminärt överenskomna köpeskillingen av 13,000 kronor, vilken synes mig skälig. För att möjliggöra ett snabbt tillgodoseende av det ändamål, för vilket försäljningen ifrågasatts, torde proposition i ämnet böra föreläggas den nu församlade urtima riksdagen. Därest försäljningsförslaget bifalles, har föreningen att i vanlig ordning ansöka om tillstånd till förvärvet.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att av arrendelotten 1 A av kronoegendomen Starby kungsladugård i S:t Pers m. fl. socknar av Östergötlands län må till Östgöta Lantmännens Centralförening u. p. a. försäljas ett område om cirka 13,000 kvadratmeter, vilket finnes närmare angivet inom röda gränslinjer å en av distriktslantmätaren J. Stånggren år 1910 över egendomen upprättad karta och omfattar tomtplatsen för förutvarande ladugården å egendomen jämte angränsande mark, mot en köpeskillning av 13,000 kronor samt under villkor i övrigt, att området försäljes i befintligt skick med tillträdesrätt omedelbart, varvid arrendatorn av egendomen skall äga bekomma årlig ersättning av kronan för mistad nyttjanderätt till området jämlikt därom med domänstyrelsen träffad överenskommelse, att köpeskillingen för området skall erläggas kontant till länsstyrelsen i länet, som har att utfärda köpebrev å området, sedan föreningen styrkt sig hava erhållit vederbörligt tillstånd till förvärvet, att i försäljningen ingå å området befintliga rester av den brandskadade äldre ladugården med undantag av arrendatorn tillhörig lös egendom såsom vattenbassäng, bindslen m. m., men att försäljningen icke avser ett å området befintligt vagnsskjul, vilket skall bortföras från området genom kronans försorg, och ej heller gödsel och grus, som finnes upplagt å området, att kronan för i dess ägo kvarvarande delar av egendomen förbehålles rätt att kostnadsfritt för all framtid nyttja en å området belägen brunn med tillhörande rörledningar ävensom rätt att vid eventuell reparation av nämnda anläggning få disponera erforderligt markområde, att föreningen förbehålles rätt till utfartsväg för området över egendomen, samt att föreningen skall svara för kostnaderna för områdets avskiljande genom avstyckning, lagfart och övriga med köpet förenade utgifter.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Maj:t Konungen bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Richard Jobson.
